

Перелік посилань:

1. Бондаренко А. О. *Ризик-менеджмент: теорія та практика : навч. посіб.* / А. О. Бондаренко. – К. : ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2014. – 218 с.
2. Гупало-Хведзевич В. Д. *Управління фінансовими ризиками і методи їх нейтралізації на підприємстві* / В. Д. Гупало-Хведзевич // *Вестник науки и творчества.* – 2016. – № 5. – С. 144-148.
3. Мороз О. В. *Оптимальне управління економічними системами в умовах невизначеності та ризику : монографія* / О. В. Мороз, А. В. Матвійчук. – Вінниця : УНІВЕРСУМ – Вінниця, 2013. – 177 с.
4. *Фінансовий менеджмент* / [А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк та ін.] ; за заг. ред. проф. А. М. Поддєрьогіна. – К. : КНЕУ, 2005. – 535 с.
5. Ярошенко В. В. *Фінансовий ризик і методи його вимірювання* / В. В. Ярошенко, Г. І. Потапенко // *Фінанси України.* – 2015. – № 3. – С. 16-24.

КОНТРОЛІНГ ЯК АКТУАЛЬНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Ю.В. Загородня, к.е.н., доцент

М.В. Чорна, здобувач вищої освіти

*Азовський морський інститут Національного університету
«Одеська морська академія», м. Маріуполь*

В даний час для ефективного менеджменту на підприємствах застосовуються різні функціональні системи і методи. Однією з таких комплексних систем управління є контролінг, який виник порівняно недавно. В Україні використання контролінгу перебуває на стадії формування і розвитку. На сьогоднішній момент цей напрямок не набуло широкого поширення. Практика показала, що без використання інструментарію контролінгу підприємствами складніше конкурувати з тими компаніями, активно застосовують його. Контролінг не є контролем. Це сучасна комплексна міжфункціональна концепція менеджменту, головною метою якої є безпосередньо координація систем планування, контролю інформаційного забезпечення.

Питаннями розвитку контролінгу на підприємствах займаються вітчизняні та зарубіжні вчені та фахівці такі як Терещенко О., Ананькіна Е., Данілочкіна Н., Горілий О., Ковальов Д. та ін. [1-3].

Актуальність розвитку контролінгу в Україні обумовлена такими причинами: посилення інтересу топ-менеджменту і економістів до питань стратегічного планування та управління; потреба в швидкому реагуванні і безперервному відстеженні змін, що відбуваються як у зовнішній, так і внутрішній середовищі; організація продуманої системи дій, яка зможе забезпечити виживання підприємства і допоможе уникнути кризових ситуацій; неможливість отримання оперативних даних для прийняття бізнес-рішень в рамках традиційного бухгалтерського обліку. Все це вимагає чітко налагодженого механізму взаємодії служб підприємства для узгодження і реалізації управлінських цілей.

Вперше публікація з контролінгу з'явилася в Україні в 1997 р. До теперішнього часу вчені не прийшли до єдиної думки щодо сутності, функціонування та ефективності контролінгу як апарату сучасного менеджменту. В Україні ця система поступово впроваджується в практичну діяльність підприємств.

При класичному підході контролінг розглядається як сучасний інструмент менеджменту та економіки, який являє собою систему інформаційно-аналітичної та методичної підтримки керівників в процесі аналізу, планування, прийняття управлінських рішень та контролю за всіма функціональними сферами діяльності компанії. У сферу завдань контролінгу входить постановка цілей підприємства, збір і обробка інформації для прийняття управлінських рішень, здійснення певних процедур контролюючо-аналітичного характеру, а також реалізація вищезгаданого, що сприяє виробленню рекомендацій для прийняття управлінських рішень.

Підвищенню впровадження контролінгу на підприємства України сприяють такі чинники [3]:

- неузгодженість між керівниками підприємства
- неможливість отримання коректних даних для прийняття бізнес-рішень в рамках традиційного бухгалтерського обліку;
- зацікавленість інвесторів в довгостроковій і оптимальній віддачі від вкладених коштів з постійним збільшенням вартості компанії.

Сучасні концепції контролінгу, зв'язуються з історичними етапами його розвитку, баченням ролі та місця в системі управління підприємством, а також основними цільовими установками бізнесу. Сучасні концепції відображають позиціонування контролінгу в системі менеджменту, розвиток його методичної бази та інституційних аспектів, цільову спрямованість функціонування як самого підприємства, так і системи управління ним.

Таким чином, необхідність впровадження системи контролінгу на підприємствах України постійно зростає. В першу чергу це пов'язано з метою вирішення завдань координації зовнішніх і внутрішніх управлінських впливів, підвищення ефективності діяльності даних підприємств.

Перелік посилань:

1. Горилей О. Модная пилюля [Електронний ресурс] / О. Горилей // Комп@ньон. – 2003. – Режим доступу : <http://www.companion.ua/articles/content?id=1949>.
2. Ковалев Д. Сага о контроллинге [Електронний ресурс] / Д. Ковалев // Стратегии. – 2006. – Режим доступу : <http://www.strategy.com.ua/Articles/Content?Id=650>.
3. Контроллинг как инструмент управления предприятием / [Е. А. Ананькина, С. В. Данилочкин, Н.Г. Данилочкина и др.] ; под ред. Н.Г. Данилочкиной. – М. : Аудит, ЮНИТИ, 2001. – 279 с.
4. Терещенко О. О. Поняття «контролінг» та «управлінський облік» у теорії і практиці / О. О. Терещенко // Фінанси України : наук.-теор. та інформ.-практ. журн. – К. – 2006. – № 8. – С. 137-145.

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ РОБІТНИКІВ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ НА ЗАКОРДОННОМУ РИНКУ

А.В. Задорожня, здобувач вищої освіти

Науковий керівний: Д.А. Горовий, д.е.н., професор

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Для України актуальною є не лише проблема пристосування населення до іноземної системи мотивації в самій країні, але і проблема мотивації зовнішніх трудових міграцій населення, адже протягом останнього часу Україна продовжує залишатися країною-експортером робочої сили.

Так, кожного року в інших країнах працює приблизно 2-7 млн. українців [1]. Наприклад, в Росії (станом на 2004 рік) «працювало до 1 млн. осіб, в Польщі щороку – 300 тис. осіб, в Чехії працює 200 тис українців, Португалії – 150 тис., Іспанії – 100 тис., Греції – 50 тис., трохи менше – у Туреччині, країнах Північної Європи, Близького Сходу» [2].

Найбільш привабливою для українців-заробітчан країною стала Італія. Так, за даними 2005 р. з Хмельницької, Вінницької, Кіровоградської, Черкаської, Київської, Чернігівської, Житомирської, Полтавської, Сумської області до 45 % заробітчан їхали саме до Італії; з Одеської, Миколаївської, Херсонської, Запорізької, Дніпропетровської, Донецької, Луганської, Харківської також до Італії від'їжджає приблизно 11 %. Із західного регіону України (Рівненська, Волинська, Львівська, Закарпатська, Чернівецька, Івано-Франківська, Тернопільська області) 35 % трудових мігрантів також обрали Італію і 19 % робітників їхали до Іспанії [2].

Розглянемо віковий та статевий склад українців-заробітчан (рис. 1) Найвищий середній вік трудових мігрантів в Італії та Іспанії (40 років), в інших країнах він становить 35-38 років, що обумовлює певні особливості мотивації персоналу, притаманні людям старшого віку, які іноді ще живуть реаліями радянських часів.

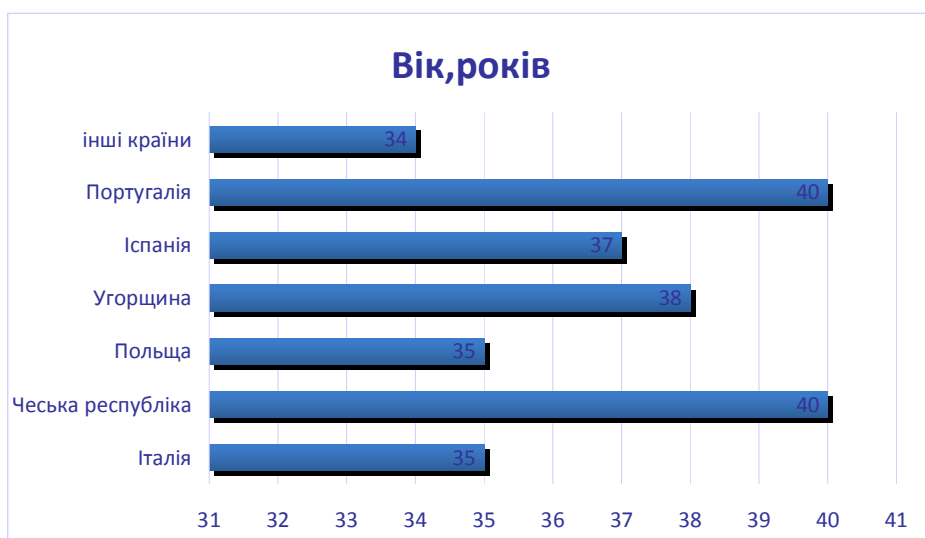

Рисунок 1. Середній вік трудових мігрантів-українців по країнах
(Побудовано автором на основі [2-4])